

نکات

سروردها

محمد جواد الہی پور

نکات سرودها

تألیف:	محمد جواد الهی پور
ناشر:	.
ویراستار:	نجمه سادات هاشمی
نوبت چاپ:	اول - تابستان ۱۴۰۵
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
بها:	۰۰۰ ریال

فهرست

مقدمه	۷
شعر	۹
مربی‌گری	۱۷
آهنگ‌سازی	۲۳
ضبط	۲۹
نکات کاربردی درآمدزایی	۳۳
ممیزی‌های رایج صدا و سیما	۳۷

مقدمه

سرود، این هنر انقلابی، در روزگار ما بسیار مورد توجه قرار گرفته و این امر موجب گسترش کمی تعداد گروه‌های سرود شده است. متأسفانه به علت فقدان وجود سازوکار حرفه‌ای برای تشکیل گروه، صرف اینکه یک نفر قصد تشکیل گروه را داشته باشد، می‌تواند بدون گذراندن دوره‌های تخصصی گروه تشکیل دهد.

عملاً برای مربی‌گری گروه سرود، پیش‌نیاز خاصی وجود ندارد و به همین دلیل با بررسی آثار تولیدی یا بازخوانی گروه‌ها به ایرادهایی بسیار مبنایی بر می‌خوریم که شاید اگر یک نکته کوچک در مورد آن رعایت می‌شد آن اثر بدون ایراد ارائه می‌شد. در این مجموعه نکاتی کاربردی راجع به مربی‌گری سرود گردآوری شده که رعایت آنها موجب تولید یک اثر خوب و بی‌ایراد خواهد شد.

این نکات مرتبط با مربی‌گری، آهنگسازی و شعر است؛ البته نه برای شاعر و آهنگساز، بلکه اختصاصاً برای مربی گروه سرود کاربرد دارد و انتظار می‌رود بعد از خواندن آن، یک مربی سرود بتواند بهترین تعامل را با گروه، شاعر و آهنگساز داشته باشد.

لازم نیست شما هم مربی باشید، هم شاعر، هم آهنگساز، هم کارگردان و... امروزه می‌گویند مدیریت هنر، تعامل با بهترین‌های هر عرصه‌ای است که خود در آن حوزه تخصص نداریم؛ اما در حد اطلاع باید نکاتی را راجع به هریک از حوزه‌های درگیر با تولید سرود داشته باشید.

ما در این مجموعه سعی کردیم این نکات را در چندین حوزه به طور خلاصه در دسترس شما قرار دهیم.

شعر

اگر به شاعری سفارش شعر می‌دهید به این معنی است که
من توان سرودن ندارم و این وظیفه را به شما واگذار می‌کنم.

در کمال تعجب دیده می‌شود که مربی‌های سرود گاهی
خودشان، بدون داشتن تجربه و استعداد، کلام سرود را
می‌سرایند، در حالی که اساساً قواعد و اصول را نمی‌دانند. مثلاً
معلم فارسی یکی از بچه‌ها چند بیت گفته است... مادر یا پدر
یکی از اعضای گروه شعر را سروده... و امثال آن.

لطفاً مقوله شعر را شوخی نگیرید.

از سوی دیگر اگر لازم باشد سفارش شعر داده شود،
سفارش دهنده باید بداند که آیا طرف مقابل به اصول اولیه آگاه
است یا خیر، چرا که با پررنگ شدن نقش سرود، افراد سودجوی

زیادی با تظاهر به شاعر بودن و گرفتن مبالغی ناچیز، باعث فریب خوردن مربی‌های سرود می‌شوند و اثری که ارائه می‌دهند حتی مقدمات یک اثر هنری را هم ندارد.

پس یک مربی سرود باید در مورد شعر، حداقل‌هایی را بداند تا موقع بررسی شعر سفارش داده شده، متوجه قوت و ضعف آن بشود.

نکات

۱. مهم‌ترین بخش یک سرود، «شعر» است، در انتخاب مهم‌ترین بخش اثرتان سهل‌انگاری نکنید و به خاطر پرداخت هزینه کمتر سراغ گزینه‌های ضعیف نروید.

۲. متنی که خودتان یا معلم ادبیات مدرسه یا یکی از والدین اعضا به صورت ذوقی که بدون تجربه سرایش شعر، نوشته است را به هیچ وجه انتخاب نکنید.

۳. برای گرفتن شعر، سراغ شاعری بروید که در عرصه ادبیات متخصص باشد و سابقه سرودن شعر کلاسیک در قالب‌هایی مثل غزل را داشته باشد.

۴. با سراینده‌هایی که تجربه‌ای جز سرودن نوحه ندارند در بحث شعر سرود همکاری نکنید.

۵. پیش از همکاری با هر شاعری، نام و شهرتش را جستجو کنید و آثار مکتوب او را با راهنمایی گرفتن از یک کارشناس ادبی بسنجید.

۶. در تماس برای گرفتن شعر، تمام شرایط از جمله بحث مالی را به صورت روشن و شفاف بیان کنید.

۷. به زمان بندی در ازسال نکات و پرداخت هزینه پایبند باشید.

۸. برای تأیید شعر از شاعری که سبقه ادبی دارد یا از کارشناس خبره ادبی مشورت بگیرید یا به سابقه ادبی شاعر اعتماد کنید، در صورت نداشتن تجربه و سر رشته، نظر قاطع ندهید.

۹. هنگام ارتباط با شاعر برای گرفتن شعر، تمام نکات را به صورت کامل منتقل کنید تا لازم نباشد بعد از تکمیل شعر، نکته جدیدی به شعر افزوده شود.

۱۰. به هیچ عنوان در شعر نهایی دست نبرید و حتی یک کلمه را هم بدون هماهنگی با شاعر تغییر ندهید.

۱۱. ارسال کلیدواژه، یک راهکار منسوخ است، حال و هوای مدنظران را برای شاعر توضیح دهید تا او با توان خود و شبکه واژگانی ذهن خودش، شعر را بسراید.

۱۲. هر سرود بهتر است یک موضوع و یک موضع داشته باشد، چندین موضوع را در یک سرود نگنجانید.

۱۳. انتخاب موضع، موجب تنوع آثار در یک موضوع می‌شود. مثلاً در موضوع واحدی مثل موضوع وطن، می‌توان با موضوع‌های: شهیدان وطن، تاریخ وطن، آینده‌ی وطن، دستاوردهای وطن و... سرود ساخت.

۱۴. شعر سرود نباید خنثی باشد، در هر کاری یک حرف پررنگ با درون مایه‌ی امر به معروف و نهی از منکر می‌تواند بار معنایی اثر را پررنگ کند و جنبه‌ی اجتماعی سرود را نیز نشان دهد؛ البته به صورت هنرمندانه.

۱۵. ترجیحاً از شاعر بخواهید ملودی ذهنی خود را برایتان ارسال کند و در بین دو شاعر، با شاعری همکاری کنید که خودش ملودی سازی هم می‌کند.

۱۶. شعر سرود بهتر است متشکل از چند وزن باشد تا در ساخت ملودی نیز کمکی برای ملودی ساز محسوب شود.

آینده

از دریچه‌ی نگاه ما

زیباست

آینده

دور نیست

نه همین حال است

۱۷. لزوماً هر متنی که وزن دارد شعر محسوب نمی‌شود. هر
چینش کلمه‌ای شعر نیست.

۱۸. ای خاک استقلال و ایثار و حماسه

پر می‌زنم تا اوج تو هم بال سیمرغ

۱۹. شعری که برای ساخت سرود انتخاب می‌کنید باید حداقل
یک حرف جدید و یک زاویه نگاه جدید داشته باشد، وگرنه
هزینه مصرف شده تباه شده است.

۲۰. در شعر مناسب قالب سرود، جابه‌جایی زیاد ارکان جمله،
موجب ضعف شدید اثر می‌شود:

رفتیم با تو از خزان تا نوبهار (نادرست)

با تو از خزان به نوبهار رفتیم (درست)

۲۱. رعایت نکردن قافیه در متن یک شعر، یعنی نگارنده هیچ
بویی از شعر نبرده است و اشتباه‌ترین کار ممکن، ساخت
یک اثر صوتی و نماهنگی بر اساس متنی است که سراینده آن
حتی قافیه را هم نمی‌شناسد.

قافیه: دو کلمه‌ی آخر مصرع‌هاست که بعد از حذف علامت جمع و شناسه و همه حروف الحاقی، حداقل یک صامت و مصوت مشترک داشته باشد:

برادرها، موج‌ها، کتاب‌ها هم قافیه نیستند، بلکه:

برادرها، سرها، دفترها، دیگرها، کشورها

موج‌ها، زوج‌ها، فوج‌ها، اوج‌ها

کتاب‌ها، ثواب‌ها، خطاب‌ها، انقلاب‌ها

هم قافیه هستند.

حروفی که به «آ» و «او» ختم می‌شود نیز هم قافیه هستند

زیبا، دریا، بالا، فردا

آرزو، روبه‌رو، گفتگو، مو

۲۲. ردیف و قافیه را اشتباه نگیرید. کلمه‌ای که بدون تغییر

معنی تکرار شده ردیف است. فراموش نکنید وجود ردیف

باعث نمی‌شود به قافیه نیاز نداشته باشیم، بلکه قافیه باید

قبل از ردیف بیاید.

باران منم، طوفان منم، ایمان منم، ایران منم

«منم» ردیف است.

باران، طوفان، ایمان و ایران، قافیه هستند.

۲۳. برای موضوعات شاد بهتر است وزن ابیات شعر، کوتاه‌تر باشد و برای موضوعات محزون، می‌توان از وزن‌های بلندتر استفاده کرد.

۲۴. حتی اگر شاعر ملودی هم نساخت از او بخواهید یک‌بار به صورت ساده شعر را دکلمه کند تا در ادای کلمات دچار اشتباه نشوید.

۲۵. شعری که گروه، معنی آن را نفهمد یقیناً به دل مخاطب هم نمی‌نشیند؛ پس ابتدا شعر را با اعضای گروه به اشتراک بگذارید و در مورد زیبایی‌های آن صحبت کنید.

۲۶. اشعاری که در مدح و منقبت اهل بیت دچار غلو شده‌اند را برای تولید سرود انتخاب نکنید.

۲۷. بازخوانی نوحه به عنوان کار سرود چندان مورد تأیید نیست، مگر نوحه‌هایی که حرفی برای گفتن داشته باشند و از کلیشه‌های معنایی رایج در بین نوحه‌ها دور باشند و نغمه‌ی مناسب سرود نیز چاشنی کار شده باشد.

۲۸. لزوماً هر اثر معروفی اثر فاخری نیست، پس برای بازخوانی آثار دیگران هیچانی عمل نکنید.

۲۹. دوره‌های آموزش مقدمات شعر برای اهالی سرود را به همراه اعضای گروه به تماشا بنشینید تا اطلاعات اعضای گروه سرود هم در مورد شعر افزایش یابد و به آنها کمک کند بتوانند شعر خوب را شناسایی کنند و آن را از متن بی ارزش تمایز دهند.

مربی گری

نکات ارائه شده در این بخش مبتنی بر تجربه های کاری مربی های سرود است و رعایت آن، جایگاه شما را در جایگاه مربی در بین اعضای گروه تثبیت می کند و باعث بالا رفتن نفوذ کلام شما خواهد شد.

مربی سرود باید در مسیری حرکت کند که نه صمیمیت بیش از حد ایجاد کند چرا که ممکن است تأثیر منفی بگیرد و از طرفی هم نباید افراطی به عنوان یک شغل به آن نگاه کند، تا محبوبیت خود را از دست ندهد.

حفظ این حریم و رعایت اخلاق اسلامی دو مؤلفه مقدماتی است تا گام های بعدی راه حرفه ای شدن را طی کند.

نکات

۳۰. با نام اعضا آشنا شوید و اعضا را به اسم صدا بزنید تا بار صمیمیت گروه افزایش پیدا کند.
۳۱. جلسه را سر وقت شروع کنید.
۳۲. هدف هر تمرین را مشخص کنید.
۳۳. اعضا را تشویق کنید.
۳۴. از سرزنش در جمع پرهیز کنید.
۳۵. فضای تمرین را شاد نگه دارید.
۳۶. به همه فرصت یادگیری بدهید.
۳۷. نظم را به صورت مستمر پیگیری کنید.
۳۸. الگوی اخلاقی خوبی باشید.
۳۹. با انرژی و انگیزه تمرین را هدایت کنید.
۴۰. تمرین را با گرم کردن صدا آغاز کنید.
۴۱. تنفس صحیح را آموزش دهید.
۴۲. روی تلفظ درست کلمات کار کنید.
۴۳. ابتدا متن سرود را روان خوانی کنید.
۴۴. سرود را بخش بخش آموزش دهید.

۴۵. از تمرین‌های کوتاه و متنوع استفاده کنید.
۴۶. اشتباهات را آرام و دقیق اصلاح کنید.
۴۷. برای آموزش عجله نکنید.
۴۸. تمرینات را به صورت منظم تکرار کنید.
۴۹. از اعضا بخواهید به یکدیگر گوش دهند.
۵۰. به هماهنگی صداها توجه کنید.
۵۱. بلندی صدا را کنترل کنید.
۵۲. از فریاد زدن هنگام خواندن پرهیز کنید.
۵۳. روی شروع و پایان همزمان تمرکز کنید.
۵۴. جای ایستادن اعضا را مدیریت کنید.
۵۵. اعضای قوی‌تر را در نقاط کلیدی قرار دهید.
۵۶. افراد خجالتی را به مشارکت تشویق کنید.
۵۷. استعدادهای تک‌خوانی را شناسایی کنید.
۵۸. تفاوت توانایی اعضا را بپذیرید.
۵۹. پیشرفت افراد را ثبت کنید.
۶۰. به ظاهر و آراستگی گروه اهمیت دهید.
۶۱. برای هر اجرا برنامه‌ریزی قبلی داشته باشید.

۶۲. متن‌های متناسب با سن گروه انتخاب کنید.
۶۳. از اشعار قابل فهم استفاده کنید.
۶۴. پیام سرود را برای اعضا توضیح دهید.
۶۵. اعضا را با مفهوم شعر آشنا کنید.
۶۶. از حرکات اضافی هنگام اجرا جلوگیری کنید.
۶۷. اعتماد به نفس اعضا را تقویت کنید.
۶۸. اجرای آزمایشی برگزار کنید.
۶۹. تمرینات را گاهی ضبط و بازبینی کنید.
۷۰. ارتباط خوبی با والدین (در گروه‌های کودک و نوجوان) داشته باشید.
۷۱. حضور و غیاب را جدی بگیرید.
۷۲. به سلامت صدای اعضا توجه کنید.
۷۳. از تمرین بیش از حد و خسته‌کننده پرهیز کنید.
۷۴. موفقیت‌های کوچک را جشن بگیرید.
۷۵. روحیه همکاری را تقویت کنید.
۷۶. برای اعضا مسئولیت‌های کوچک تعیین کنید.
۷۷. پس از هر اجرا نقاط قوت و ضعف را بررسی کنید.

۷۸. خودتان نیز دانش و مهارت‌های جدید یاد بگیرید.
۷۹. همیشه به یاد داشته باشید که هدف اصلی، رشد اعضا و لذت بردن از کار گروهی است.

تمرین سرود

۸۰. قبل از خواندن، صدا را گرم کنید.
۸۱. متن سرود را درست و روان بخوانید.
۸۲. سرود را قسمت قسمت تمرین کنید.
۸۳. چند بار با هم تکرار کنید.
۸۴. روی هماهنگ خواندن تمرکز کنید.
۸۵. اجرای نهایی را چند بار شبیه سازی کنید.

انتخاب اعضا

۸۶. توانایی همراهی با گروه را داشته باشند.
۸۷. صدای قابل قبول و واضح داشته باشند.
۸۸. ریتم را به خوبی تشخیص دهند.
۸۹. علاقه و انگیزه کافی داشته باشند.
۹۰. در تمرینات به طور منظم شرکت کنند.

استعدادیابی

۹۱. از فرد بخواهید یک شعر یا سرود کوتاه را بخواند.
۹۲. یک ملودی ساده بخوانید و از او بخواهید تکرار کند.
۹۳. یک ریتم ساده را با دست بزنید و بخواهید آن را تکرار کند.
۹۴. میزان اعتماد به نفس او را بررسی کنید.
۹۵. علاقه و پشتکار او را در نظر بگیرید.

رموز موفقیت

۹۶. تمرین های منظم داشته باشید.
۹۷. تأثیر همکاری و همدلی را تبیین کنید.
۹۸. نظم و مسئولیت پذیری را تقویت کنید.
۹۹. گوش دادن به مربی را در اعضا نهادینه کنید.
۱۰۰. تکرار و تمرین کافی داشته باشید.
۱۰۱. انگیزه و نشاط گروهی را حفظ کنید.
۱۰۲. صبر و حفظ آرامش شما در روحیه اعضا تأثیر مستقیم دارد، پس به اندازه کافی صبور باشید.

آهنگ‌سازی

همان‌طور که در مقدمه این مجموعه هم گفته شد، بنا نیست شما با خواندن نکات این بخش، تبدیل به یک آهنگساز شوید! شما در هر بخش نکاتی را در مورد چگونگی تعامل بهتر با هنرمندان آن بخش می‌خوانید.

در این بخش بیشترین رویارویی شما با مسئله آهنگسازی، ملودی و ریتم است وگرنه در بقیه‌ی موارد، آهنگساز کار خود را بهتر می‌داند و اگر بخواهید نظری ارائه دهید در این موارد است. جدا از این نکات، هنر تعامل با هنرمندان خود از تخصص‌هایی ست که یک مربی سرود باید به نحو احسن از آن برخوردار باشد.

نکات

۱۰۳. قبل از ساخت ملودی حتماً یک بار خوانش صحیح شعر را از شاعر بخواهید و در مورد محتوای آن تسلط پیدا کنید.

۱۰۴. محتوای شعر باید با ژانر و فرم آهنگ و ملودی، تناسب داشته باشد.

۱۰۵. ملودی را بر اساس احساس واژگان و کلمات انتخاب کنید.

۱۰۶. دقت کنید در ملودی انتخابی کلمات آسیب نبینند (کلمات تقطیع و بخش بخش نشوند یا به زور در میزان‌ها فشرده نشوند).

۱۰۷. دقت کنید سیلاب‌بندی‌های ملودی، مختص فضای سرود باشد نه انواع دیگر ژانرها مانند پاپ.

۱۰۸. بعد از اینکه ملودی را انتخاب کردید با توجه به فضای شعر، ملودی و تنظیم، سازبندی مناسب را انتخاب کنید. (ارکستراسیون مناسب)

۱۰۹. طراحی داینامیک صدا متناسب با محتوا در تمامی بخش‌ها صورت گیرد. (دینامیک صدا، به مجموعه‌ای از تغییرات ظریف و حساب‌شده در شدت، زیر و بم و ریتم یک قطعه موسیقی گفته می‌شود که به اجرا جان می‌بخشد و

احساسات را به مخاطب منتقل می‌کند).

۱۱۰. طراحی نقطه اوج و احساسی و اثرگذار قطعه، اهمیت بالایی دارد و بهتر است برای اجرای آن سناریویی داشته باشید.

۱۱۱. تولید پیش مقدمه یا اُرتور قوی و مؤثر در تأثیرگذاری سرود شما بسیار مؤثر است.

۱۱۲. محدوده صدایی مناسب اعضای گروه را پیدا کنید (با توجه به دختر یا پسر بودن و سن، محدوده مناسب صدا متفاوت است).

۱۱۳. نکته‌ی قابل اهمیت این است که اگر شعر دارای ترجیع‌بند باشد، فضای ملودی می‌بایست به‌گونه‌ای انتخاب شود که به‌راحتی در ذهن مخاطب نقش ببندد و ملودی روان و جذابی داشته باشد و حتماً با بخش‌های قبل و بعد از خودش، ارتباط موسیقایی مناسبی داشته باشد.

۱۱۴. حواستان باشد در ملودی، معنای واژه‌ها و تأکید بر روی بعضی از کلمات، حائز اهمیت است. بالا رفتن و پایین آمدن نُت‌ها باید با توجه به این نکات صورت گیرد و حتی تأکید بر بعضی از نت‌ها نیز تأکید بر واژه خاصی را مدنظر دارد.

۱۱۵. استفاده از ملودی‌های متنوع و جذاب در قسمت‌های مختلف، بهتر از ملودی‌های تکرار شونده در هر بند است.
۱۱۶. برای قطعه زمان مناسب تعیین کنید (نه خیلی کوتاه و نه خیلی بلند و کسالت‌آور).
۱۱۷. استاندارد صدا و سیما برای یک قطعه موسیقی سه تا سه و نیم دقیقه است.
۱۱۸. به انتخاب تمپو (سرعت) مناسب برای قطعه توجه داشته باشید.
۱۱۹. ایجاد هارمونی‌های مناسب در بخش‌های حساس و اثرگذار را فراموش نکنید.
۱۲۰. سکوت‌های بجا و مؤثر در قطعه طراحی کنید.
۱۲۱. ایجاد مدلاسیون‌های قوی اهمیت بالایی دارد.
۱۲۲. نکته بسیار مهم که در نظر آهنگساز باید مدام از اولویت برخوردار باشد، پیوند مناسب و جذاب شعر و موسیقی است. ارتباط محتوایی که هم در انتخاب ادوات و سازهای مورد استفاده به ماکمک می‌کند و هم در تمام بخش‌های ملودی و تنظیم باید به لحاظ حسی و فنی مورد توجه قرار گیرد.
۱۲۳. توجه کنید که طراحی فرودها و فرازاها در تمام بخش‌ها، با

توجه به شعر و هدف ساخت قطعه و با نظر آهنگساز شکل می‌گیرد.

۱۲۴. در تولید هر اثر به طراحی پایان مناسب «ایجاد نتیجه‌گیری ذهنی در مخاطب» توجه داشته باشید.

ضبط

تا همین چند سال پیش اجرای زنده رایج بود و چیزی به نام پلی بک وجود نداشت، اما مدتی است که این معادله برعکس شده و زنده خواندن رنگ باخته و از همین رو گروه‌هایی که مدام پلی بک می‌کنند عادت به کوک خواندن ندارند.

در گذشته‌ی مذکور، ضبط اثر کار سختی نبود چون اعضای گروه به نظم و هارمونی متناسب رسیده بودند و تفاوتی نداشت در اتاق استودیو بخوانند یا در مراسم، اما چون امروزه در مراسم مختلف، گروه‌ها فقط لب می‌زنند، در عمل، تمرین کمی دارند و سرود تنها در استودیو خوانده می‌شود. این موضوع باعث شده کیفیت زنده خوانی‌ها کم شود و در هنگام ضبط، تمام بار فالش‌گیری و اصلاح صدا به دوش آهنگساز بیفتد.

البته هنوز هم گروه سرودهای زیادی هستند که می‌توان

اجرای میدانی آنها را ضبط کرد و بدون کوچیک ترین کمکی به اصلاح گام ها و فالش گیری، آنها را به صورت نهایی تنظیم کرد. در این بخش تلاش شده با ارائه نکاتی کاربردی، به بهتر شدن نتیجه نهایی ضبط کمک کنیم.

نکات

۱۲۵. گام مناسب صدای بچه ها را پیدا کنید.
۱۲۶. نمونه گام مطلوب گروه را داشته باشید تا در صورت لزوم برای آهنگساز ارسال کنید.
۱۲۷. بخش های تک خوانی و گروهی را مشخص کنید.
۱۲۸. بخش تک خوانی را در چند لایه و بادقت ضبط کنید.
۱۲۹. بخش گروه حداقل ۵ نفره باشد و صدای هر نفر را به صورت جداگانه در لایه جدا، تمیز و دقیق ضبط کنید.
۱۳۰. صدای خودتان یا صدای آهنگساز را برای آنهایی که مقداری اشتباه دارند، با ولوم پایین پخش کنید تا بشنوند و دقیق تر بخوانند.
۱۳۱. روی نت صدا و ریتم بچه ها خیلی دقت کنید و سخت بگیرید.

۱۳۲. ادیت صدا تا حدی می‌تواند کارساز باشد، اما تمام بار را بر دوش ادیت صدا نیندازید، بهتر است در موقع ضبط اگر ایرادی دیدید آن را برطرف کنید.

۱۳۳. این وظیفه شماست که با تهییج و تشویق، روحیه بچه‌ها را بالا ببرید تا با حس و قوی بخوانند.

۱۳۴. اصلاً از صداهاى فالش استفاده نکنید.

۱۳۵. بعد از هر بار ضبط، با شنیدن دقیق، مراقبت کنید که صدایی از گروه بیرون نزده باشد.

۱۳۶. در هر مرحله اگر مقدور بود چند لایه هارمونی هم ضبط کنید.

۱۳۷. اگر گروه شما ده نفره است، لزومی ندارد که هر ده نفر برای ضبط حاضر شوند، هر تعدادی که صدای مطمئن‌تری دارند را برای ضبط ببرید. (حداقل پنج نفر).

۱۳۸. اگر گوش شما به ناهماهنگی‌های گام و ریتم حساس نیست، حتماً ناظر ضبط داشته باشید.

۱۳۹. در مسائل فنی و تخصصی ضبط، به نظر آهنگساز یا ناظر ضبط احترام بگذارید.

نکات کاربردی درآمدزایی

شاید بعضی از مربی‌های محترم تصور کنند که کار برای خدا، نیازی به درآمد زایی ندارد و اگر هدف، رشد معنوی است، پس نباید به فکر دیده شدن بود.

باید در پاسخ به این عزیزان چند نکته را خاطر نشان کرد:
الف) درآمد زایی، باعث می‌شود توان تولید بالاتر برود. در نتیجه نیاز نیست برای هزینه‌های هر قطعه، دست به دامان خیرین و والدین شد.

ب) انگیزه‌ی اعضای گروه افزایش پیدا می‌کند.

ج) در روزگاری که هنرهای غیرآرامانی ویتترین دارند و هنر خود را در چشم مخاطبان بزرگ نشان می‌دهند، چرا هنرمندان متعهد عرصه را خالی بگذارند؟

د) ویتترین سازی از فعالیت‌ها و دیده شدن شما، باعث می‌شود تعداد زیادی نوجوان و جوان به حضور در عرصه سرود علاقه مند شوند.

در کل، بدیهی‌ترین امر در مورد سرود این است که تلاش کنید به استقلال مالی برسید تا بتوانید آثار زیاده‌تری تولید کنید و وارد چرخه حرفه‌ای آن شوید.

نکات

۱۴۰. ویتترینی برای ارائه فعالیت‌های گروه در فضای مجازی ایجاد کنید تا خانواده‌ها از روند کارهای گروه مطلع شوند.

۱۴۱. فعالیت حرفه‌ای در فضای مجازی را آموزش ببینید تا بتوانید صفحاتی پربازدید ایجاد کنید و در نتیجه آن، اجرا بگیرید.

۱۴۲. کنشگری مجازی با استفاده از هنر انقلابی سرود می‌تواند موجب رونق اجراهای گروه باشد.

۱۴۳. اجراهای رایگان را نپذیرید تا هم میزبان، ارزش کار شما را بدانند هم اگر چه کم، مبلغی برای تولیدات آینده پس‌انداز کنید.

۱۴۴. برای هر اجرا مخاطبان مجازی خود را دعوت کنید.

۱۴۵. لباس هم‌شکل اهمیت زیادی ندارد، اگر لباس‌ها آراسته و متفاوت هم بود اشکال خاصی ندارد، فقط هماهنگی رنگی را در نظر بگیرید.

۱۴۶. با ارگان‌ها و نهادهای شهر یا استان خود ارتباط بگیرید و نمونه اثر ارسال کنید تا برای تولیدهای آینده با شما همکاری کنند.

۱۴۷. هر سرود مناسبی را حداقل سه ماه قبل از تاریخ آن تولید کنید تا وقت کافی برای بازاریابی اجرا داشته باشید.

۱۴۸. در گفتگوی مجازی با هنرمندان و مسئولین سعی کنید کمال احترام و شخصیت را نشان دهید تا بتوانید همکاری موفق‌تری داشته باشید.

۱۴۹. اجراهای پاتوقی در سطح شهر باعث شناخته شدن گروه خواهد شد، گاهی خودجوش در میادین شهر به اجراهای پاتوقی بپردازید.

۱۵۰. در جشنواره‌های سرود شرکت کنید و به تازه‌کار بودن یا نبودن گروهتان فکر نکنید، هر جشنواره یک آزمون کوچک است.

۱۵۱. به جای هزینه کردن از حساب شخصی یا از محل کمک‌های والدین، سعی کنید گروه را به درآمدزایی برسانید تا از درآمدهای

گروه، هزینه کنید و به این صورت بعد از مدتی انگیزه خود را از دست ندهید.

۱۵۲. برای اعضای گروه دوره‌های صداسازی و سولفژ برگزار کنید.

۱۵۳. سعی کنید در دو رده سنی بزرگسال و نوجوان گروه داشته باشید تا هر سرودی را، به نسبت موضوع آن، با گروه مناسب تولید کنید.

۱۵۴. برندها و نشان‌های تجاری که در استان شما فعالیت می‌کنند بودجه‌های فرهنگی دارند و اگر شما توان ارتباط‌گیری داشته باشید می‌توانید سفارش‌های پرسودی بگیرید.

۱۵۵. آثار خود را پس از تولید برای مرکز شعر و موسیقی صداوسیما ارسال کنید تا پس از بررسی پخش شود و موجب شناخته شدن گروه شما گردد.

۱۵۶. با تهیه‌کننده‌های تلویزیون ارتباط بگیرید و آثارتان را ارائه کنید تا موجب اجرای تلویزیونی شود.

۱۵۷. اگر فکر می‌کنید تجربه کافی در زمینه مربی‌گری دارید، در اولین دوره توان افزایشی که فرصت داشتید شرکت کنید و از آموختن فاصله نگیرید. شرکت در این دوره‌ها به صورت مستقیم روی پیشرفت و درآمد زایی گروه شما تأثیرگذار است.

ممیزی های رایج صدا و سیما

آثار زیادی به صورت روزانه برای شورای نظارت مرکز شعر و موسیقی صدا و سیما ارسال می شود تا پس از بررسی برای پخش مجوز بگیرند، اما متأسفانه به دلیل بی اطلاع بودن مربی های محترم از موانعی ساده، بخش عظیمی از این آثار رد شده و تمامی هزینه های انجام شده برای آن تولید، بی اثر می شود.

اطلاع داشتن از این نکات، از شما بابت هدر دادن سرمایه گروه محافظت می کند و چه بسا با رعایت نکاتی که در ادامه ارائه می شود، بتوانید با هزینه کم، بهترین نتیجه را بگیرید.

نکات:

۱۵۸. اکثر آثار ارسالی به واسطه‌ی شعر ضعیف، در همان مرحله اول رد می‌شوند.

۱۵۹. نداشتن تناسب محتوا و ملودی نیز عامل رد شدن آثار زیادی بوده است.

۱۶۰. نماهنگ‌های بالای سه تا سه و نیم دقیقه معمولاً از چرخه بررسی خارج می‌شوند.

۱۶۱. فیلم‌های کوتاه پیش از شروع سرود در هنگام پخش را برش بزنید و حذف کنید تا تصویر از جایی شروع شود که موسیقی شروع می‌شود.

۱۶۲. داشتن پوشش کامل و مناسب دختران مورد توجه باشد.

۱۶۳. تک‌خوانی دختران مورد ممیزی قرار می‌گیرد.

۱۶۴. محتواهای ضدوحدت شیعه و سنی مورد ممیزی قرار می‌گیرد، لذا توجه داشته باشید که آثار ولایی و تولایی به‌گونه‌ای ساخته شود که شامل توهین نباشد.

۱۶۵. محتواهای دارای کلمات درشت و بی‌ادبانه، حتی در مورد دشمن نیز مورد ممیزی قرار می‌گیرد، چرا که کلام سرود تکرارپذیر است و امکان بدآموزی برای کودکان دارد.

۱۶۶. کیفیت تصویر از سناریو مهم‌تر است و ریتم و ملودی از کیفیت تصویر نیز مهم‌تر، پس به جای سناریوهای سینمایی با بازی اعضای گروه، به دنبال تجهیزات حرفه‌ای و تصویر باکیفیت باشید.

۱۶۷. یک ضبط تصویری کروماکی یا در فضای باز ساده اما باکیفیت انجام دهید و با تصاویر آرشیوی قوی، یک نماهنگ کم‌هزینه، اما تضمینی بسازید.

۱۶۸. در نماهنگ‌ها دقت کنید که بیشتر زمان مرتبط با تصاویر آرشیوی باشد، پخش ممتد چهره اعضای گروه در نماهنگ به دلیل جذاب نبودن برای مخاطب، ممیزی می‌خورد.

۱۶۹. همکاری با مداحان و خواننده‌های شناخته نشده مسبب اصلی رد شدن اکثر این آثار است چرا که به خاطر توجه صوت و تصویر روی یک چهره شناخته نشده، رد می‌شود. پس اگر با این افراد همکاری کردید در خوانش و تصویر، تنها به اندازه یک عضو از گروه روی آن شخص زوم کنید.

۱۷۰. زمان ارسال هر قطعه برای پخش، باید حداقل یک ماه و نیم، قبل از مناسبت آن باشد.

